

**ACADÉMIE
DE TOULOUSE**

*Liberté
Égalité
Fraternité*

CONCOURS EXTERNE SPECIAL DE RECRUTEMENT DE PROFESSEURS DES ECOLES

Epreuve écrite en langue régionale

SESSION 2023

OCCITAN

Durée : 3 heures

L'épreuve comporte trois parties :

- commentaire en langue régionale d'un texte en langue régionale
- traduction en français d'un texte bref en langue régionale accompagnée de la réponse à des questions de grammaire
- commentaire en langue régionale d'un document pédagogique

L'épreuve est notée sur 20 points et affectée du coefficient 1.

Une note globale égale ou inférieure à 5 est éliminatoire.

Le sujet comporte 4 pages numérotées de 1/4 à 4/4.

Les candidats composent dans la variété de langue de leur choix.

**L'usage de tout ouvrage de référence, de tout document et de dictionnaire
n'est pas autorisé.**

L'usage de la calculatrice n'est pas autorisé.

1- PRIMIÈRA PARTIDA (10 punts)

Escrivètz en occitan un comentari del tèxte « L'aiga reveladoira ».

Podètz compausar liurament lo vòstre comentari o vos apiejar sus aquestes punts :

- lo personatge e son evolucion al long del tèxte
- la plaça de la natura dins lo tèxte
- lo genre del tèxte e sa portada simbolica

A la lutz del tèxte e de las vòstras coneissenças, digatz cossí l'autor nos mena a soscar sus de problematicas actualas.

L'aiga reveladoira

A Cordèlas, lo cèl acabava pus de plorar. L'estanh, dins lo vilatge, desbordava e se podiá quitament pus traversar lo riu Ausetà per lo pont vièlh. Lo cèl gris e sorne cobrissiá lo país coma un cobertor de plomb. Lo silenci... pas que lo brut de las gotetas d'aiga qu'esposcavan la tèrra... e totas las bèstias qu'èran al jaç al prigond dels bòsques.

5 Tot lo mond sabián que quicòm anava pas, mas degun aviá pas res fait despuèi que l'estela roja aviá desaparegut dins la nuèit, lo jorn qu'avián tirat de l'aiga una bèstia per l'emportar, una bèstia desconeguda amb una lutz que veniá del dedins.

Las legendas contavan que l'esperit del país èra al fons de l'estanh, mas l'avián tirat de l'aiga ara e lo país tot s'èra arrestat. Se vesían despuèi qualque temps, lo ser, quelques
10 ombras coma de trèvas⁽¹⁾ lo long de l'aiga, de trèvas de salvatginas en pena.

A la coa de l'estanh, en Gastissa, se podiá seguir lo fil de las aigas en pojant fins a la font del riu mai naut sul tuquet. Fa de temps, abans de morir, la vièlha del vilatge m'aviá fisat lo secret : lo jorn vendriá per ieu d'i pojar per i beure l'aiga reveladoira mas per que poguèsse capitar, caliá conéisser la paraula secreta per que la nèbla que nega lo lòc s'avaliguèsse.

15 Aital faguèri un ser que ploviá, anèri en Gastissa e seguèri lo fil de l'aiga de cap a sa font e al moment qu'anavi cloncar⁽²⁾ dins la nèbla, diguèri la paraula secreta, e la nèbla s'avaliguèt. Arribèri a un endreit ont jamai degun èra anat, a la font del riu.

Un trauc bèl èra pel sòl al pè del ròc coma se l'aiga sortiguèsse de las entralhas de la tèrra. Sus la paret, al dessús, se podián legir de marcas estranhas, de simbòls d'una escriptura
20 inconeguda. Me clinèri per tocar l'aiga, èra pro clara e fresca. Engoliguèri una gisclada. Èra resviscolanta e m'embriaguèri d'aquela aiga jovencèla mas, còpsec, m'estavaniguèri.

Un brieu passèt abans que tornèsse préner consciéncia. De nuèit, èri colcat sus una mena de taula, endacòm mai, coma al mièg d'una clarièra dins una sèlva d'arbres gigants
25 quilhats cap al cèl mirgalhat d'estelas. Ausiguèri un brut que montava, un mormolh que se sarrava, una lenga estranha, de contunh. Podiái pas bolegar, podiái èsser sonque l'espectator de çò qu'èra a mand de se passar.

D'ombras se sarrèron de la taula. De creaturas de talha bèla m'enrodavan. Una sortiguèt del cercle. Èra pas umana, puslèu quicòm coma una clavelada⁽³⁾ que flotava dins l'aire. Ausiguèri dins mon cap una votz que me parlava dins la miá lenga :

30 « Nosautres sèm los gardians del còsmos e de la Tèrra, ès aquí a de milierats d'annadas-lutz de la Tèrra, al còr de la Via Lactèa. T'avèm fait venir per que pòscas reviscolar la tieuna planeta que se morís. L'avenir de la Tèrra e de totes los èssers que i vivon es compromés a causa dels umans qu'an degalhat totes las ressorsas. Mas ara anam salvar la Tèrra e totes sas creaturas.»

35 [...] A la fin, una lutz sortiguèt del vortex per davalar sus ieu puèi m'estavaniguèri tornar mai.

Quand me desrevelhèri, èri tornat a Cordèlas, plaviá pas pus, los aucèls cantavan, mas i aviá pas degun. Sonque qualques cabiròls e una cèrvia, un singlar furgava per trobar qualque aglan, de conilhs èran sul solhet d'un ostal. Entrèri dins l'ostal, vegèri pas qu'un
40 esquiròl que sortissiá de la cambra de darrièr. Dins un recanton, i aviá l'aiguièra e al dessús, èra penjat un miralhet. M'apropchèri per m'agaitar... e çò que me rebatèt lo miralh èra la cara d'una bèstia borruda dels dos uèlhs negres e del morre long amb de dents grandassas, agitèri mon braç, èra cobèrt de borra, èra una pata arpuda, compreguèri qu'èri vengut un
45 ors. Aital, avián resolgut lo problèma de dessús la Tèrra, avián cambiat totes los umans en de salvatginas.

D'après un tèxte de Joan-Cristòu Dordet, *La fin dau temps*,
revista numerica « Diu Negre », 2016.

(1) fantauma, aparicion ; (2) cabussar ; (3) ràia, peis amb las nadarèlas en fòrma d'alas ;

2- SEGONDA PARTIDA (5 punts)

2.1 Tradusètz en francés aqueste extrait del tèxte (2,5 punts) :

Un trauc bèl èra pel sòl al pè del ròc coma se l'aiga sortiguèsse de las entralhas de la tèrra. Sus la paret, al dessús, se podían legir de marcas estranhas, de simbòls d'una escriptura inconeguda. Me clinèri per tocar l'aiga, èra pro clara e fresca. Engoliguèri una gisclada. Èra resviscolanta e m'embriaguèri d'aquela aiga jovencèla mas, còpsec, m'estavaniguèri.

Un brieu passèt abans que tornèsse préner consciéncia. De nuèit, èri colcat sus una mena de taula, endacòm mai, coma al mièg d'una clarièra dins una sèlva d'arbres gigants quilhats cap al cèl mirgalhat d'estelas.

2.2 Tractatz aquestas doas questions de gramatica (2,5 punts) :

- a) Justificatz lo mòde e lo temps dels vèrbes dins la frasa « *Un brieu passèt abans que tornèsse préner consciéncia.*»
- b) Comentatz lo punt gramatical mes en relèu per las fòrmas soslinhadas dins l'enquadrat 2.1.

3- TRESENA PARTIDA (5 punts):

Comentatz en occitan lo document seguent en identificar sa natura e en precisar los objectius disciplinaris e linguistics visats. Prepausatz una corta analisi didactica dins l'encastre d'una mesa en òbra en classa bilingua francés-occitan.

Afichatge dins una classa bilingua de granda seccion de mairala